

Ekerö kommun

Beslut för förskoleklass och grundskola efter tillsyn i Sundby skola i Ekerö kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Ekerö kommun att senast den **3 december 2018** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolinspektionen konstaterar att Ekerö kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)
- Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ges eleven sådant stöd på det sätt och i den omfattning som behövs, för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. (3 kap. 8-12 §§ skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- När det gäller särskilt stöd följs insatta åtgärder upp och utvärderas. (3 kap. 9 § skollagen)

Åtgärder

- Skyndsamt utreda elevers behov av särskilt stöd då extra anpassningar inte leder till att eleven når de kunskapskrav som minst ska uppnås.
- Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska eleven ges sådant stöd på det sätt och i den omfattning som behövs, för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.
- Personal med specialpedagogisk kompetens ska ges förutsättningar att användas i arbetet med att ge elever särskilt stöd i den omfattning som behövs för att tillgodose deras behov samt för att lärarnas behov av handledning i arbetet ska tillgodoses.
- Följa upp att de beslutade åtgärderna genomförs samt utvärdera de insatta åtgärderna.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen konstaterar att Ekerö kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. (6 kap. 6-10 §§ skollagen)

Åtgärder

- Vidta åtgärder för att förebygga att elever utsätts för kränkande behandling samt säkerställa att personal ingriper då det sker kränkningar.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolinspektionen konstaterar att Ekerö kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Lärarna vid skolenheten samverkar med varandra i arbetet med att nå utbildningsmålen. (Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper)
- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)
- Den studie- och yrkesorienterande verksamheten tillgodoser elevernas behov av vägledning inför elevernas val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet. (2 kap. 29 § skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Rektorn skapar förutsättningar där en systematisk samverkan mellan lärare i olika ämnen och årskurser när det gäller planering och genomförande av undervisningen.
- Elevhälsan ska arbeta främst förebyggande och hälsofrämjande
- Elever i alla årskurser på skolan ska ges strukturerad studie- och yrkesvägledning

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionen konstaterar att Ekerö kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4-6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Resultaten för samtliga elever på skolan ska följas upp avseende måluppfyllelse i förhållande till kunskapskraven samt trygghet
- Personal ska medverka i arbetet med att analysera av vad som påverkar och orsakar trygghets- och kunskapsresultat på en skolövergripande nivå.
- Resultaten från uppföljningen ska analyseras för att identifiera utvecklingsområden, identifierade utvecklingsområden leder till att öka skolans resultat och måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen
- Utvecklingsåtgärder ska planeras och genomförs
- Uppföljning, analysen, planeringen och utvecklingsåtgärderna ska dokumenteras, så att kvalitetsarbetet kan följas över tid.

Bedömning

Skolinspektionen bedömer att verksamheten vid Sundby skola har brister inom flera områden. Avseende området särskilt stöd så utreds elevers behov av särskilt stöd inte skyndsamt. Det särskilda stödet ges inte heller alltid på det sätt och i den omfattning som skolans utredning har visat att eleven är i behov av. De insatta stödåtgärderna tar snarare utgångspunkt i vad lärarna har möjlighet att utföra än i elevernas faktiska stödbehov. Därutöver finns det brister i uppföljningen av att de beslutade åtgärderna i skolans åtgärdsprogram genomförs samt utvärderas. Skolinspektionen bedömer även att Sundby skola behöver förstärka arbetet för att förebygga att elever utsätts för kränkande behandling. Brister finns även avseende lärarnas samverkan med varandra, elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete samt med skolans studie- och yrkesvägledning. Slutligen finns brister i det systematiska kvalitetsarbetet som bedrivs på Sundby skola. Utredningen visar att skolans kunskapsresultat och elevers upplevelse av tryggheten inte följs upp eller analyseras och att det inte bedrevs något systematiskt kvalitetsarbete vid tidpunkten för tillsynsbesöket. Eftersom det saknas uppföljning och analys av skolans resultat kan skolan inte fatta beslut om utvecklingsåtgärder vad gäller trygghet och kunskapsresultat. Det är av stor vikt att det finns ett fungerande kvalitetsarbete på skolan med tanke på de utvecklingsbehov som konstaterats i detta beslut.

Föreläggande

Extra anpassningar och särskilt stöd

Det finns brister i arbetet med särskilt stöd

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med särskilt stöd. Skolinspektionens utredning visar att elevers behov av särskilt stöd inte alltid utreds skyndsamt i de fall där extra anpassningar visat sig vara otillräckliga för att eleverna

ska nå kunskapskraven. I sammanhanget vill Skolinspektionen understryka att det också är viktigt att skolan ser till att elevhälsan involveras vid utredningar kring behov av särskilt stöd, om det inte är uppenbart obehövt. I vissa fall kan Sundby skola inte heller ge alla elever det särskilda stöd i rätt omfattning som eleverna är i behov av. Skolans specialpedagogiska resurs arbetar vid tiden för tillsynen endast med en elev och den specialpedagogiska kompetensen på skolan är därför inte tillräcklig för att tillgodose övriga elevers behov av särskilt stöd. Elever som utretts och bedömts vara i behov av särskilt stöd ges därför inte alltid det särskilda stödet på det sätt och i den omfattning som skolans utredning har visat att eleverna behöver. De insatta stödåtgärderna tar snarar sin utgångspunkt i vad lärarna har möjlighet att genomföra än i elevernas faktiska stödbehov. Därutöver finns brister i hur de beslutade stödåtgärderna, som framgår av elevernas åtgärdsprogram, följs upp och utvärderas och det finns även brister i de dokumenterade åtgärdsprogram som Skolinspektionen har tagit del av. Skolinspektionen kan konstatera att det finns stor risk att elever inte får det särskilda stöd de är i behov av och har rätt till enligt skollagen, vilket innebär att elevernas möjlighet att nå kunskapskraven allvarligt försvåras.

I skollagen anges att om det inom ramen för undervisningen eller genom resultatet på ett nationellt prov eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska han eller hon ges sådant stöd. Det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ges möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Enligt skollagen ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen.

I förarbetena till skollagen anges att bestämmelserna ställer krav på att det finns rutiner för hur personalen ska rapportera till rektor när det blir aktuellt att bedöma om en elev är i behov av särskilt stöd. Det är väsentligt att det finns lokalt utformade rutiner för rektors samråd med elevhälsopersonalen (prop. 2009/10:165 s. 290-291). I förarbetena till skollagen anges vidare att det endast i undantagsfall bör kunna anses vara uppenbart obehövt att i en utredning om särskilt stöd samråda med den del av elevhälsan som har specialpedagogisk kompetens (prop. 2013/14:160 s. 25).

Elevers behov av särskilt stöd utreds inte alltid skyndsamt

Skolinspektionens utredning visar att elevernas behov av särskilt stöd inte alltid utreds skyndsamt. I begäran om information inför tillsynen uppger den dåvarande rektorn att skolan har önskemål om att arbeta fram en gemensam handlingsplan och arbetsgång för arbetet med särskilt stöd. I intervju med den nytillträdde rektorn uppger hen att rutinerna för skolans arbete med särskilt stöd är obefintliga. Rektorn uppger vidare att

det inte finns några rutiner kring hur utredning av särskilt stöd ska gå till och inte heller en arbetsgång för vidare arbete vad gäller att ge stödet, utarbeta åtgärdsprogram eller kring uppföljningen av åtgärdsprogram. Rektorn tillfrågas i intervju om alla elever som är i behov av att särskilt stöd ges sådant stöd eller om deras behov av stöd utreds. Rektorn uppger att det ska finnas "en lista" över vilka elever som har detta behov. Rektorn uppger dock i komplettering att han inte kan ge svar på antalet elever som är i behov av att utredas för särskilt stöd då rutinerna har varit bristfälliga. Rektor uppger vidare att han nu har påbörjat ett arbete med att se till att samtliga elevers stödbehov utreds.

Vidare uppger såväl lärare som representanter för elevhälsan att specialpedagogen inte hinner delta i arbetet med att utreda alla elevers behov av särskilt stöd. Detta då specialpedagogen sedan december 2017 arbetar heltid med en specifik elevs stödbehov. Visserligen uppger specialpedagogen att en utredning generellt genomförs inom två månader men beskriver att det inte sker i dagsläget. Specialpedagogen uppger att det finns elevärenden där det finns olika uppfattningar om elevernas behov av stöd vilket får konsekvensen "att inget alls görs och ingen vet vad eleverna behöver". Några lärare uppger i intervju att de på skolans klasskonferens i september 2017 framförde att det fanns elever som behövde utredas för särskilt stöd men att detta ännu inte har skett. En lärare uppger att eleverna har behov som enskilda pedagoger inte kan tillgodose och att lärare ser elevers behov i klassrummen men att lärarna inte har kompetensen att utreda eller förstå exakt vad eleven behöver.

Det särskilda stödet ges inte alltid på det sätt och i den omfattning som behövs

Skolinspektionens utredning visar vidare att skolan inte kan ge alla elever det särskilda stöd som de är i behov av. Det framgår i intervjuer med representanter för elevhälsan, lärare och rektorn flera faktorer som bidrar till att arbetet med särskilt stöd brister där bristen på specialpedagogisk kompetens uppges vara det främsta skälet. Intervjugrupperna uppger att det särskilda stöd som ges på skolan inte är tillräckligt och därför inte tillgodoser alla elevers behov av särskilt stöd. Några lärare beskriver att elever har beslutade stödåtgärder om undervisning i mindre grupp, behov av läs- och skrivinlärning och specialpedagogiska insatser som inte kan tillgodoses. En lärare uppger att det finns tre elever med omfattande behov av stöd och som har åtgärdsprogram där elevernas behov framgår men att skolan inte har resurser för att tillgodose behoven. Några lärare framför även att eleverna har andra behov än det som står i åtgärdsprogrammen men att dessa behov inte kan tillgodoses av lärarna utan stöd av specialpedagogisk kompetens. Elevhälsans specialpedagog uppger att det i dagsläget inte är möjligt att tillgodose alla elevers behov av särskilt stöd eftersom hen har andra ansvarsområden. Specialpedagogen uppger vidare att behovet av ytterligare specialpedagogisk kompetens har framförts till skolans ledning men att det inte finns någon planering för en lösning "den närmaste tiden". Även rektorn bekräftar detta och framför att han har uppfattningen att de specialpedagogiska insatserna som står i elevers åtgärdsprogram inte tillgodoses.

Åtgärdsprogram följs inte upp och utvärderas

Skolinspektionens utredning visar även att beslutade stödåtgärder inte följs upp och utvärderas. Skolinspektionen har vid tillsynsbesöket tagit del av de 13 åtgärdsprogram som rektorn uppger att skolan har. Av dessa 13 åtgärdsprogram saknar nio stycken åtgärdsprogram datum för beslut, datum för uppföljning och underskrift av beslutsfattare. Det framgår inte heller att någon uppföljning har gjorts. Två åtgärdsprogram har datum för beslut, datum för uppföljning och underskrift av beslutsfattare men datum för uppföljning har passerat utan att uppföljning har skett. Ett åtgärdsprogram har datum för beslut och uppföljning men saknar underskrift av beslutsfattare och datum för uppföljning har även passerat utan att uppföljning har gjorts. Visserligen uppger en representant för elevhälsan att beslutade åtgärdsprogrammen ska utvärderas men i intervju med representanter för elevhälsan, lärare och rektor framför samtliga intervjugrupper att det saknas rutiner för när och hur åtgärdsprogram ska följas upp och utvärderas.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom Sundby skola inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Ekerö kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling*Arbetet med att förebygga kränkande behandling behöver förbättras*

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i Sundby skolas målinriktade arbete mot kränkande behandling. Utredningen visar att det vid tiden för tillsynen inte bedrivs ett tillräckligt förebyggande arbete mot kränkande behandling och att det varierar om en lärare reagerar eller inte när det sker en kränkning. Utredningen visar även att det förekommer ett hårt språkbruk på skolan. Att det förebyggande arbetet är ett utvecklingsområde för skolan framförs i flera intervjuer under Skolinspektionens tillsyn och att arbetet förbättras är av vikt för att öka elevernas möjlighet att nå utbildningens mål.

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. Vidare anges att huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga att elever utsätts för kränkande behandling.

I förarbetena till skollagen (prop.2009/10:165 s. 319) betonas att det förebyggande arbetet är centralt och att skapa en miljö som bygger på respekt och delaktighet utgör grunden för en trygg och utvecklande studiemiljö.

Skolinspektionens utredning visar att det finns problem med språkbruket på Sundby skola. I elevintervjuerna beskriver flera elever att det förekommer kränkningar i form av hårt språkbruk, svordomar och tillsägelser om att de yngre eleverna inte får vara på vissa plaster på skolan, såsom i matsalen och i kapprum. Några elever uppger att de har framfört på klassråd att de är otrygga men att det inte har skett någon förändring

och att "det fortfarande är många elever som är otrygga", även om några elever uppger att "det inte är dagligen det händer mobbning". Av elevintervjuerna framkommer även att det finns vuxna på skolan som inte reagerar när det sker en kränkning. Att till exempel svordomar används mellan elever uppfattas även av Skolinspektionen under en lektionsobservation och att ett hårt språkbruk används på skolan bekräftas även av rektorn och lärare. Rektorn uppger i intervju att det förekommer ett hårt språkbruk mellan elever och mellan lärare och elever. Även några lärare uppger vidare att det är ett hårt språkbruk mellan elever, elever och lärare men även mellan lärarna vilket eleverna hör och att eleverna då tar efter de vuxna. Enligt flera lärare arbetar inte skolan på skolenhetsnivå med att förbättra språkbruket på skolan men att lärarna, vilket även bekräftas av elever, diskuterar det med eleverna i sina egna klassrum. En representant för elevhälsan uppger dock att det på skolan har diskuterats mycket om att det förekommer ett hårt språkbruk på skolan.

Utredningen visar visserligen att skolan tidigare har vidtagit åtgärder för att förebygga kränkande behandling på skolan, men att det i dagsläget saknas ett skolgemensamt arbete mot kränkande behandling. Samtliga representanter för elevhälsan uppger att det inte förekommer något förebyggande arbete mot kränkningar. En representant uppger att ett aktivt arbete med "likabehandlingsplanen" borde finnas på skolan då behovet av dessa åtgärder är stort. Några representanter uppger att det saknas samverkan mellan lärarna på skolan vilket får konsekvensen att det inte bedrivs något gemensamt målinriktat förebyggande arbete på skolan. Även flera lärare säger att det inte bedrivs något skolgemensamt förebyggande arbete mot kränkande behandling. Några lärare berättar visserligen att det finns en plan för arbetet mot kränkande behandling men att det inte finns någon uppdaterad plan för 2018 och att det förebyggande åtgärderna behöver utvecklas. Även rektorn uppger i intervju att det förebyggande arbetet inte har fungerat på skolan och att det därför måste utvecklas.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom Sundby skola inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Ekerö kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Det saknas möjlighet att samverka i tillräcklig utsträckning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i samverkan mellan lärarna på Sundby skola. Skolinspektionens utredning visar att det saknas tillräckliga former för samverkan och kunskapsutbyte mellan lärarna. Detta tar sig i uttryck att det inte finns någon samverkan mellan lärare i olika klasser eller mellan lärare i olika årskurser som kan skapa en "röd tråd" och ett sammanhang i ämnena mellan förskoleklass och årskurs 6. Strukturerad samverkan mellan lärare är viktiga i arbetet för att säkerställa att eleverna får en utbildning som bygger på deras faktiska kunskaper och färdigheter.

I läroplanen anges att lärarna ska samverka med andra lärare i arbetet för att nå utbildningsmålen. Det anges vidare att lärarna ska organisera och genomföra arbetet så att eleven får möjlighet att arbeta ämnesöverskridande.

I Skolverkets allmänna råd om planering och genomförande av undervisning (SKOLFS 2011:149) anges att rektorn bör utveckla former för samverkan och kunskapsutbyte mellan lärarna.

Skolinspektionens utredning visar att det saknas tillräckliga former för samverkan och kunskapsutbyte mellan lärarna på Sundby skola. Flera lärare uppger att det saknas pedagogiska diskussioner om hur eleverna ska nå målen, kunskapskrav och ämnesöverskridande arbete. Visserligen uppger en lärare att några av lärarna vårterminen 2017 deltog i en utbildning i neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF) men att det utöver det inte har skett någon samverkan då lärarna varken har tid eller möjlighet. En annan lärare uppger att det har förekommit enstaka samarbeten och samverkan med en annan lärare i ett ämne men att samverkan skett spontant och inte strukturerat. En annan lärare uppger att arbetet i lärarnas egna klasser har varit så omfattande att det inte har gått "att lyfta blicken". En lärare uppger att samverkan i de lägre årskurserna är dålig men samverkan mellan låg och mellanstadiet är obefintligt. Några lärare uppger vidare att överlämningar mellan årskurser inte fungerar och uttrycker att det saknar tid och forum för lärarna att planera undervisningen mer övergripande.

Rektorn bekräftar i intervju lärarnas uppfattning om att det brister i samverkan mellan lärare och att det inte ges utrymme för diskussioner om pedagogik, ämnesöverskridande arbete eller analys av kunskapsresultat. Rektorn bekräftar även att de lärarmöten som skolan har handlar mer om praktiska åtgärder än att få till ett fungerande samarbete som gynnar eleverna och att lärargruppen behöver styrning för att bli ett kollegium med fungerande diskussioner och samverkan.

Elevhälsan arbetar inte förebyggande och hälsofrämjande

Skolinspektionen utredning visar att det finns brister i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete. Bristen består i att elevhälsan inte arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande. Även om det framkommer att skolsköterskan har genomfört visst förebyggande och hälsofrämjande arbete så har det inte skett i alla klasser och årskurser. I intervjuer framgår att den föregående rektorn försökte prioritera förebyggande åtgärder men det arbetet påbörjades aldrig. Att elevhälsan inte arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande försvårar elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Enligt skollagen ska det för eleverna i grundskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande, och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

Skolinspektionens utredning visar att det finns brister i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande

I intervju med representanter för elevhälsan uppger visserligen skolsköterskan att hen genomfört vissa förebyggande och hälsofrämjande insatser så som hälsobesök, samtal om menstruation och pubertetsundervisning. Flera representanter för elevhälsan uppger dock att de ser ytterligare behov av förebyggande och hälsofrämjande åtgärder vad gäller övervikt, språkbruk och mobbning och att det är ett utvecklingsområde på skolan men att det inte har påbörjats något arbete kring de identifierade behoven.

När det gäller den specialpedagogiska kompetensen på skolan visar utredningen att specialpedagogen inte hinner delta i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet. Detta uppger såväl specialpedagogen som flertalet lärare och beskriver att den specialpedagog som ingår i Sundby skolas elevhälsa endast arbetar med en elev och att den eleven tar upp dennes tjänstgöringstid.

Inte heller psykologen deltar i något förebyggande och hälsofrämjande arbete. Enligt representanter för elevhälsan deltar visserligen psykologen i alla elevhälsomöten på skolan men att elevhälsan på dessa möten endast diskuterar enskilda elevärenden och inte några förebyggande eller hälsofrämjande insatser. Representanterna uppger vidare att psykologen har utbildat Ekerö kommuns skolor i ett samarbetsbaserade förhållningssätt men att Sundby skola inte har deltagit i detta eftersom "det har varit så mycket annat på skolan". I intervjun med elevhälsans representanter uppges även att psykologen "ska" prioritera Sundby skola "eftersom skolan har haft problem". Några lärare uppger dock att de inte vet hur de får kontakt med psykologen. Kuratorn uppger att "så lite som jag har varit på Sundbys skola det senaste året har jag inte varit på 17 år". Kuratorn uppger vidare att hen har erbjudit lärare handledning men inget intresse har funnits. Lärarna uppger att de inte vet när kuratorn senast var på skolan.

Rektorn uppger i intervju att han inte vet om det gjorts några förebyggande åtgärder men uppger att flertalet elevhälsomöten under läsåret har ställts in så "är det inte är troligt att förebyggande åtgärder har prioriterats". Samtliga intervjuade lärare stödjer rektorns uppfattning att elevhälsan inte arbetar tillräckligt förebyggande och hälsofrämjande.

Studie och yrkesvägledningen brister

Skolinspektionen bedömer att eleverna på Sundby skola inte får en studie- och yrkesorienterad verksamhet som tillgodoser elevernas behov av vägledning inför deras framtida utbildnings- och yrkesval. Det finns i dagsläget inte något strukturerat arbete på skolan för att ge eleverna den vägledning de behöver. Det innebär att eleverna på skolan inte får stöd de behöver för sina val inför framtida utbildnings- och yrkesverksamhet.

Enligt skollagen ska elever i grundskola ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses.

Av tillsynen framgår att det inte finns någon skolövergripande strategi för hur eleverna ska ges studie- och yrkesvägledning. I begäran om information inför regelbunden tillsyn uppger rektorn att det inte finns någon studie- och yrkesvägledare kopplad till verksamheten på Sundby skola. Vid tillsynsbesöket bekräftar rektorn att det fortfarande inte finns någon studie- och yrkesvägledare på skolan och att det inte finns någon personal med utpekad ansvar för dessa frågor. Rektorn uppger även att det inte finns någon plan för hur studie- och yrkesvägledning ska genomföras på skolan. Rektorn uppger dock att det finns en studie och yrkesvägledare centralt på kommunen men att rektorn inte vet om denna har besökt Sundby skola.

Även flertalet lärare uppger i intervjuer att det inte finns någon plan för studie- och yrkesvägledning som de följer och att det saknas en struktur på skolan för vad de ska ta upp med eleverna avseende studie- och yrkesvägledning. Några lärare beskriver visserligen att de tar upp studie- och yrkesvägledning i undervisningen men att det inte sker koordinerat eller i samverkan med kommunens studie- och yrkesvägledare. Flera lärare beskriver att det arbete som görs är att föräldrar kommer på besök i skolan och berättar om deras yrke. En lärare uppger att det inte var någon förälder som visade intresse i hans klass och därför har de inte pratat om det. En annan lärare uppger att det finns "viktigare saker i undervisningen" än att ta upp studie- och yrkesvägledning.

Samtliga elever uppger i intervjuer med Skolinspektionen att de inte har någon studie- och yrkesvägledare på skolan och att ingen lärare under de senaste åren har diskuterat om framtida möjliga utbildningar med eleverna. Några elever uppger att de pratar om det hemma och att "det är viktiga val så skolan borde också prata om det". Någon elev uppger att en förälder var pratade om sitt yrke i hans klass för några terminer sedan medan en annan elev säger att det aldrig har skett i dennes klass.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom Sundby skola inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Ekerö kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i det systematiska kvalitetsarbetet vid Sundby skola. Utredningen visar att skolan inte bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete under rektorns ledning. Enskilda lärare följer visserligen upp kunskapsresultat på individ- och klassnivå men det saknas uppföljning och analys på klass- och skolövergripandenivå för Sundby skola. Elevers trygghet har inte heller följts upp och därmed finns inte heller någon analys eller utvecklingsåtgärder avseende detta område. En uppföljning och analys behövs som grund för prioritering av utvecklingsområden och för att visa hur pågående utvecklingsinsatser bidrar till att höja kvaliteten i verksamheten. Eftersom skolans kvalitetsarbete brister har rektorn inte tillräckliga underlag för att kunna bedriva ett kvalitetsarbete. Ett tydligt regelbundet och väl förankrat utvecklingsarbete är av största vikt, inte minst mot bakgrund av stor personalomsättning och brister i det förebyggande arbetet mot kränkande behandling. Att det inte bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete på skolan innebär sammantaget en risk för att eleverna inte når utbildningsmålen och utvecklas så långt som möjligt.

Enligt skollagen är det rektorns ansvar att se till att det bedrivs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att detta arbete dokumenteras. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Enligt Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet (SKOLFS 2012:98) innebär systematiskt och kontinuerligt att arbetet ska bedrivas strukturerat och uthålligt med fokus på en långsiktig utveckling. Varje skolenhet måste därför hitta sina former och rutiner för kvalitetsarbetet. Utgångspunkten är alltid densamma, att identifiera utvecklingsområden för ökad måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen. Vidare framgår av de allmänna råden att rektorn bör se till att dokumentationen av kvalitetsarbetet är tillräcklig för att ligga till grund för analys och beslut på enhetsnivå om prioriteringar av utvecklingsinsatser, skapa rutiner och former för dokumentation som är effektiva och ändamålsenliga för enhetens kvalitetsarbete, samt sträva efter att dokumentationen ger en samlad bild av utbildningens kvalitet inom enheten.

Skolinspektionens utredning visar att skolas uppföljning av kunskapsresultat brister. I begäran om information inför regelbunden tillsyn lämnas ingen beskrivning av den dåvarande rektorn kring hur och om skolan följer upp några kunskapsresultat för skolenheten. I intervju med den nyttillträde rektorn uppger rektorn att han inte har sett något dokumenterat kvalitetsarbete avseende Sundby skola och att han inte vet om några kunskapsresultat följs upp. Rektorn uppger att det som finns dokumenterat framgår av den digitala plattform som huvudmannen använder sig av för uppföljning och analys. I ett kompletterande svar till Skolinspektionen på frågan uppger rektorn att det finns ett årshjul för hur det systematiska kvalitetsarbetet ska bedrivas men att det saknas enhetsplan och uppföljning av elevernas kunskapsresultat. Flera lärare uppger att uppföljning av resultaten endast sker på individnivå och att lärarna inte är delaktiga i kvalitetsarbetet på skolövergripande nivå. Flertalet lärare uppger att det under flera år har saknats en uppföljning av kunskapsresultat på skolnivå. I lärarintervjuerna framkommer också att lärarna inte på något sätt har varit delaktiga i ett systematiskt kvalitetsarbete föregående läsår och att lärarna inte vet om det finns ett sådant. Även i intervjun med representanter för elevhälsan framgår att den uppföljning av resultat som sker begränsas till enskilda elevers kunskapsresultat och behov av särskilt stöd.

Elevers upplevelse av trygghet har inte heller följts upp. I begäran om information inför regelbunden tillsyn uppger den dåvarande rektorn visserligen att skolan använder husmodellen där eleverna kartlägger områdena som de upplever är otrygga och att dessa områden ska redovisas i bland annat "likabehandlingsplanen". Även elever, elevhälsan och lärare uppger i intervjuer att eleverna under höstterminen 2017 fick markera otrygga platser på skolan men ingen av nämnda intervjugrupper vet resultatet av kartläggningen och någon ny plan mot kränkande behandling för 2018 finns inte utan rektorn hänvisar till den plan som antogs hösten 2016.

Av genomförda intervjuer med elevhälsan och lärare framgår vidare att det inte sker någon analys av kunskapsresultaten på skolnivå. Visserligen uppger en representant

för elevhälsan att denne deltagit i en analys av kunskapsresultat för en klass, men samtliga representanter uppger att det aldrig skett på skolnivå och de uppger att det inte känner till kunskapsresultaten generellt för skolan. I intervjuer med lärare uppger flertalet lärare att den analys som genomförs av kunskapsresultat begränsar sig till enskilda lärares reflektioner över det egna ämnet. Även i begäran om information inför regelbunden tillsyn och i kompletterande uppgifter från rektorn framgår att det inte bedrivs något systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete där en analys av kunskapsresultat genomförs. Rektorn uppger den kompletterande uppgift att det inte finns någon information om kunskapsresultat i den digitala plattform som skolan ska använda för att analysera resultaten på skolan och inte heller någon analys eller vad som ska analyseras.

Eftersom uppföljningen av kunskapsresultat och trygghet brister saknas det tillräckliga underlag för analys och förbättringsåtgärder på skolenhetsnivå. Rektorn uppger i intervju att han har uppmärksammat att värdegrundsarbetet, förbättrat språkbruk, arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd är utvecklingsområden på skolan men att inga insatser för att åtgärda dessa behov har hunnit påbörjas. Som framkommit tidigare i detta beslut upplever flera elever ett hårt språkbruk och en otrygghet på skolan. Att skolan följer upp elevers upplevelse av hårt språkbruk och otrygghet är av stor vikt för att en analys ska kunna göras och att adekvata åtgärder kan sättas som ökar elevers möjlighet att nå utbildningens mål.

Skolinspektionen har utöver ovanstående inte tagit del av någon dokumentation som visar att kvalitetsarbetet dokumenterats. Det saknas såväl en dokumenterad analys av elevernas upplevda trygghet och kunskapsresultat som en uppföljning och analys av huruvida de åtgärder som enskilda lärarna sätter in i verksamheten har lett till ökade kunskapsresultat för eleverna.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom Sundby skola inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Ekerö kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

Undervisning och lärande

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Ekerö kommun uppfyller författningarnas krav inom undervisning och lärande.

Bedömning och betygssättning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Ekerö kommun uppfyller författningarnas krav inom bedömning och betygssättning.

På Skolinspektionens vägnar

X Mårten Petersson

Beslutsfattare
Signerat av: Mårten Petersson

X Jessica Ek

Föredragande
Signerat av: Jessica Ek

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Sundby skola

Fakta om Sundby skola

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Ekerö kommun under vårterminen 2018. Sundby skola besöktes av Skolinspektionen den 15 mars 2018 och den 16 mars 2018.

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Ekerö kommun under våren 2018. Sundby skola besöktes av Skolinspektionen den 15 och 16 mars 2018.

Sundby skola är en kommunal grundskola beläggen i Ekerö kommun. Verksamheten omfattar förskoleklass och årskurserna 1-6. Skolan hade vid tillsynstillfället 164 elever varav 25 elever i förskoleklass.

Måluppfyllelse

Kunskapsresultat årskurs 3

Enligt Skolverkets nationella statistik över de nationella ämnesproven som genomfördes läsåret 2016/17 varierade andelen elever som nådde kunskapskraven på delproven i ämnet matematik mellan 62,9 – 100 procent. Motsvarande resultat för riket var 79,6 - 96,5 procent. I ämnet svenska varierade andelen elever som nådde kunskapskraven på delproven mellan 87,9 - 93,9 procent. Motsvarande resultat för riket var 90,5 - 98,0 procent.

Kunskapsresultat årskurs 6

Det saknas resultat i Skolverkets nationella statistik för läsåret 2016/17 då elevantalet för årskurs 6 är för lågt för att redovisa. Av skolans egen redovisning framgår endast att 100 procent av eleverna kunskapskraven i engelska. I ämnet matematik nådde 100 procent av flickorna och 67 procent av pojkarna kunskapskraven.

Trygghet och studiero

I Skolinspektionens enkät som genomfördes vårterminen 2017 gav påståendet Jag har studiero ett indexvärde på 4,2 av 10 (där 10 indikerar ett positivt resultat). Påståendet På lektionerna stör andra elever ordningen i klassrummet gav ett indexvärde på 1,5 av 10 (där 10 indikerar ett positivt resultat).

Vad gäller trygghet så gav påståendet Jag känner mig trygg ett indexvärde på 7,9 av 10 (där 10 indikerar ett positivt resultat).